

Početa stranica>Vaša prava>Optuženik (kazneni postupak)

Atbildētāji (kriminālprocesā)

Šajās faktu lapās paskaidrots, kas notiek, ja personu tur aizdomās vai apsūdz par noziedzīgu nodarījumu, kuru izskata tiesa. Informācija par tādiem sīkiem pārkāpumiem kā ceļu satiksmes noteikumu neievērošana, par ko parasti piemēro fiksētu sodu, piemēram, naudas sodu, sniegta 5. faktu lapā. Ja esat noziedzīgā nodarījumā cietušais, pilnīgu informāciju par savām tiesībām atradīsiet šeit.

Kriminālprocess (kopsavilkums)

Kriminālprocesa galvenie posmi ir šādi:

- izmeklēšana,
- kriminālvajāšana,
- lietas izskatīšana pirmās instances tiesā,
- lietas izskatīšana apelācijas instances tiesā,
- lietas izskatīšana Augstākajā tiesā kasācijas instancē,
- spēkā esošu tiesas nolēmumu pārskatīšana.

Plašāka informācija par visiem kriminālprocesa posmiem un par jūsu tiesībām ir atrodama uzziņu lapās.

Šī informācija neaizstāj juridisku palīdzību un ir izmantojama tikai kā vispārīgas norādes.

Eiropas Komisijas loma

Lūdzam ņemt vērā, ka Eiropas Komisija nav saistīta ar kriminālprocesa gaitu dalībvalstīs un nevar sniegt palīdzību sūdzību gadījumā. Šajās faktu lapās ir atrodama informācija par to, kā un pie kā vērsties sūdzību gadījumā.

Lai atrastu vajadzīgo informāciju, klikšķiniet uz norādītajām saitēm

1. Juridiskās palīdzības saņemšana

2. Manas tiesības noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanas laikā

Izmeklēšana

Kriminālvajāšana

Dažas procesuālās darbības

3. Manas tiesības tiesā

4. Manas tiesības pēc tiesas procesa

5. Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

Saites

[Kriminālprocesa likums](#)

[Krimināllikums](#)

[Valsts policija](#)

[Latvijas Republikas Prokuratūra](#)

[Latvijas Zvērinātu advokātu padome](#)

[Latvijas tiesu portāls](#)

Lapa atjaunināta: 15/06/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

1. Juridiskās palīdzības saņemšana

Ja esat iesaistīts kriminālprocesā, neatkarīgas juridiskās palīdzības saņemšana ir ļoti svarīga. Faktu lapās atradīsiet informāciju par to, kad un kādos gadījumos jums ir tiesības uz advokāta pārstāvību. Tur arī norādīts, ko advokāts darīs jūsu labā. Šajā vispārīgajā faktu lapā paskaidrots, kā atrast advokātu un kā tiks segtas izmaksas, ja nespēsiet samaksāt par advokāta pakalpojumiem.

Kā atrast advokātu

Ja jums vajag advokātu, sazinieties ar [Latvijas Zvērinātu advokātu padomi](#). Tās tīmekļa vietnē pieejams Latvijā praktizējošo [advokātu katalogs](#).

Ja vēlaties saņemt juridisku palīdzību, neatkarīgi no tā, vai jūs patur vai nepatur apcietinājumā, varat darīt to zināmu par lietas izskatīšanu atbildīgajai iestādei (izmeklēšanas iestādei, prokuratūrai, tiesai). Jūs saņemsiet informāciju par dežurējošajiem advokātiem vai kādam no dežurējošajiem advokātiem paziņos, ka jums vajadzīga juridiska palīdzība, un jūs to saņemsiet.

Vislabāk būs, ja jūs vai jūsu radnieki noslēgs vienošanos ar advokātu, kas piedalīsies jūsu lietas izskatīšanā tik ilgi, cik nepieciešams.

Maksa par advokāta pakalpojumiem

Par advokāta pakalpojumiem jāmaksā — parasti klients un advokāts rakstveidā vienojas par samaksu. Ja nebūsiat noslēdzis vienošanos ar advokātu, valsts nodrošinās jums vajadzīgo juridisko palīdzību, un, ņemot vērā jūsu mantisko stāvokli, izvērtēs vai izdevumi par juridisko palīdzību piedzēnami no jums, vai tie sedzami valstij.

Saites

[Kriminālprocesa likums](#)

[Latvijas Republikas Advokatūras likums](#)

[Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums](#)

[Noteikumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību](#)

[Latvijas Zvērinātu advokātu padome](#)

[Juridiskās palīdzības administrācija](#)

Lapa atjaunināta: 15/06/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis

dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsaucies. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

2 - Manas tiesības noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanas laikā un pirms lietas nodošanas tiesai

Kādi ir kriminālizmeklēšanas posmi?

Pirmstiesas kriminālprocesa nolūks ir noskaidrot:

vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums,

kuras personas jāsauc pie kriminālatbildības,

vai ir pamats kriminālprocesa izbeigšanai, pabeigšanai vai virzīšanai uz tiesu.

Pirmstiesas kriminālprocesā ir divi posmi — izmeklēšana un kriminālvajāšana.

Izmeklēšanu veic dažādas policijas iestādes, tostarp [Valsts policija](#), [Drošības policija](#), [Militārā policija](#), [Ieslodzījuma vietu pārvalde](#), [Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs](#), [Valsts robežsardze](#), muitas iestādes, tālbraucienos esošu jūras kuģu kapteiņi, ārvalstu teritorijā esošu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību komandieri, [Valsts policijas iekšējās drošības birojs](#). Izmeklēšanu veic tā iestāde, kuras kompetencē ir attiecīgā noziedzīgā nodarījuma izmeklēšana. Izmeklēšanu var veikt arī [Latvijas Republikas Prokuratūra](#).

Kriminālvajāšanu veic [prokuratūras iestādes](#).

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

Lai atrastu sīkāku informāciju par savām tiesībām pirmstiesas kriminālprocesā, klikšķiniet uz norādītajām saitēm:

1. Izmeklēšana

2. Kriminālvajāšana

3. Dažas procesuālās darbības

1. Izmeklēšana

Izmeklēšanas nolūks

Izmeklēšanas nolūks ir noskaidrot, vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums, kuras personas jāsauc pie kriminālatbildības, vai ir pamats kriminālprocesa izbeigšanai.

Izmeklēšanu veic izmeklētājs (parasti policijas amatpersona). Izmeklēšanas posmā jūs var aizturēt uz 48 stundām un kā drošības līdzekli var piemērot apcietinājumu.

Kopējais laiks pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanai un personas tiesību ierobežošanai (no 6 līdz 22 mēnešiem ar iespēju termiņu pagarināt vēl par sešiem mēnešiem), ir atkarīgs no tā noziedzīgā nodarījuma smaguma, par kuru jūs tur aizdomās. Ja termiņi nav ievēroti, jāatceļ visi drošības līdzekļi un tiesību ierobežojumi attiecībā uz jūsu tpašumu.

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Par notiekošo jūs informēs policijas amatpersona, kas veic izmeklēšanu.

Vai man nodrošinās tulku, ja es nerunāju attiecīgajā valodā?

Jums nodrošinās tulku — par to parūpēsies policijas amatpersonas vai prokurors. Tulks iztulkos visu nepieciešamo — dokumentus, izmeklētāja un advokāta teikto, jūsu liecību.

Kurā procesa posmā varēšu runāt ar advokātu?

Jums nav obligāti jāizmanto advokāta pakalpojumi, bet, ja nerunājat vietējā valodā, tas būtu vēlams, jo jums varētu būt sveši vietējie apstākļi un likumi. Jūs varat pats izvēlēties advokātu vai lūgt, lai izmeklētājs uzaicina dežurējošo advokātu.

Ja būsiet aizturēts, ne vēlāk kā pēc 48 stundām tiks uzaicināts advokāts, kas jūs pārstāvēs kriminālprocesā. Ja procesā piedalās ārvalsts advokāts, viņam būtu ieteicams sadarboties ar kādu no vietējiem advokātiem.

Tiklīdz būs iespējams, ieradīsies tulks, jo viņa klātbūtne ir nepieciešama, lai jums izskaidrotu notiekošo un palīdzētu nopratināšanā.

Vai mani izjautās? Vai man jāsniedz informācija?

Jums ir tiesības sniegt informāciju, bet tas nav jūsu pienākums. Jums ir tiesības klusēt, un jūsu klusēšanu nevar izmantot pret jums un skaidrot kā atteikšanos sadarboties ar izmeklēšanas iestādēm.

Vai manu liecību vēlāk nevar izmantot pret mani?

Jūsu liecību izvērtēs kopā ar pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem. Jums nav jāsauc nekāds tāds, kas apstiprina jūsu vainu. Jums ir tiesības sniegt jebkuru paziņojumu, ko uzskatāt par nepieciešamu. Jums ir tiesības atteikties sniegt liecību.

Vai drīkstu sazināties ar ģimenes locekļiem vai draugiem?

Aizturēšanas gadījumā jums ir tiesības lūgt izmeklētājam, lai par aizturēšanu paziņo jūsu tuvākajiem ģimenes locekļiem, citiem radniekiem, jūsu darbavietai, mācību iestādei utt.

Vai vajadzības gadījumā drīkstu pieprasīt ārstu?

Jā — izmeklēšanu veic, ievērojot cilvēktiesības.

Vai drīkstu sazināties ar savas valsts vēstniecību, ja esmu no citas valsts?

Jums ir tiesības lūgt, lai informē jūsu valsts vēstniecību vai konsulātu.

Esmu no citas valsts. Vai man jābūt klāt izmeklēšanas laikā?

Jums jābūt klāt izmeklēšanas laikā, ja izmeklētājs jums noteicis ierašanās laiku un vietu. Izmeklētājs izlems, vai drīkstat piedalīties izmeklēšanā ar videokonferences vai telekonferences starpniecību.

Vai mani var nosūtīt atpakaļ uz manu piederības valsti?

Tiesību aktos šāda prasība nav paredzēta, bet jūs var sodīt, izraidot no Latvijas Republikas. To var darīt tikai saskaņā ar tiesas lēmumu.

Mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Izmeklēšanas tiesnesis pieņems lēmumu par jūsu apcietināšanu 48 stundās no aizturēšanas brīža. Jūs var apcietināt, ja esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzēts ar brīvības atņemšanu saistīts sods, un cita drošības līdzekļa piemērošana nevar nodrošināt, ka jūs:

neizvairāties no izmeklēšanas / tiesas procesa / sprieduma izpildes,

netraucējat izmeklēšanu,

neizdarāt jaunu noziedzīgu nodarījumu.

Lemjot par jūsu apcietināšanu, izmeklēšanas tiesnesis uzklaustīs jūsu viedokli. Jums ir tiesības iesniegt dokumentus, kas apliecina, ka jūsu apcietināšana nebūtu pamatota. Jums nodrošinās advokātu un tulku.

Vai izmeklēšanas laikā drīkstu izceļot no valsts?

Jūs drīkstat izceļot no valsts, ja jums nav piemērots attiecīgs drošības līdzeklis. Tādā gadījumā to var darīt tikai ar izmeklētāja atļauju (parasti rakstisku).

Vai man liks nodot pirkstu nospiedumus, DNS (piemēram, matu, siekalu) vai citu ķermeņa sekrētu paraugus?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai mani var pakļaut fiziskai pārmeklēšanai?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai drīkst veikt kratīšanu manās mājās, uzņēmuma telpās, automašīnā utt.?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai man ir tiesības iesniegt sūdzību?

Jums ir tiesības iesniegt sūdzību par izmeklēšanas tiesneša lēmumu tiesas priekšsēdētājam. Jums ir tiesības iesniegt sūdzību par izmeklētāja vai prokurora rīcību attiecīgi uzraugošajam prokuroram vai amatā augstākam prokuroram.

Sūdzības par izmeklētāja, prokurora vai izmeklēšanas tiesneša lēmumiem jāiesniedz desmit dienās, bet sūdzības par šo amatpersonu rīcību varat iesniegt visā izmeklēšanas gaitā.

Sūdzību varat iesniegt valodā, ko protat. Sūdzības jāizskata desmit dienās no to saņemšanas dienas. Ja sūdzība nav rakstīta valsts valodā, par tās izskatīšanas termiņa sākumu uzskata dienu, kad pieejams sūdzības tulkojums, un par to paziņo sūdzības iesniedzējam.

Vai pirms tiesas drīkst atzīt vainu visās vai dažās apsūdzībās?

Izmeklēšanas un [kriminālvajāšanas](#) posmā jums ir tiesības atzīt vainu visās, dažās vai vienā apsūdzībā.

Vainas atzīšanu uzskata par atbildību mīkstinošu apstākli, ko tiesa var ņemt vērā, piespriežot vieglāku sodu. Ja jūs sadarbojaties ar izmeklēšanas iestādēm / prokuratūru, jums var piemērot mazāk stingrus drošības līdzekļus vai atbrīvot no apcietinājuma.

Vai pirms tiesas drīkst mainīt apsūdzības?

Pret jums izvirzītās apsūdzības var grozīt, ja prokurors ir ieguvis papildu pierādījumus. Ja apsūdzība izrādījies nepamatota, prokurors šajā kriminālprocesa daļā izbeidz kriminālvajāšanu. Jūs iepazīstinās ar jaunajām apsūdzībām.

Vai pret mani drīkst izvirzīt apsūdzību, kas jau izvirzīta citā dalībvalstī?

Pret jums var izvirzīt apsūdzību, bet jūs nevarat tiesāt un jums nevar piespriest sodu, ja jūs par to pašu noziedzīgo nodarījumu esat notiesāts vai attaisnots citā valstī.

Vai saņemšu informāciju par lieciniekiem, kas liecinājuši pret mani?

Pēc izmeklēšanas pabeigšanas un pirms lietas nodošanas tiesai prokurors jums ļaus iepazīties ar lietas materiāliem, tostarp ar liecinieku sniegtajām liecībām.

Vai saņemšu informāciju par citiem pierādījumiem pret mani?

Jūs saņemsiet lietas materiālus un varēsiet iepazīties ar visiem pierādījumiem, ko prokurors gatavoja izmantot pret jums tiesā. Prokurors jums izsniegs lietas materiālu kopijas.

Par šo noziedzīgo nodarījumu jau esmu sodīts citā dalībvalstī. Vai mani var tiesāt vēlreiz?

Par to pašu noziedzīgo nodarījumu Latvijā jūs nevarat tiesāt. Uz ES dalībvalstīm attiecas dubultās sodīšanas nepieļaujamības (*ne bis in idem*) princips.

Vai man pieprasīs informāciju par sodāmību?

Jā, jums pieprasīs informāciju par sodāmību.

2. Kriminālvajāšana

Kriminālvajāšanas nolūks

Kriminālvajāšanas nolūks ir apstiprināt, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums, pieņemt lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības, lemt par kriminālprocesa izbeigšanu vai pabeigšanu un lietas nodošanu tiesai. Kriminālvajāšanu veic [prokurors](#).

Kopējais laiks, kurā jāpabeidz [izmeklēšana](#) un kriminālvajāšana (no 6 līdz 22 mēnešiem ar iespēju termiņu pagarināt vēl par sešiem mēnešiem), ir atkarīgs no tā noziedzīgā nodarījuma smaguma, par kuru jūs tur aizdomās. Ja termiņi nav ievēroti, jāatceļ visi drošības līdzekļi un tiesību ierobežojumi attiecībā uz jūsu īpašumu.

Ko man pastāstīs par notiekošo?

Par notiekošo jūs informēs prokurors, kas veic kriminālvajāšanu (parasti tie neatšķiras no izmeklēšanas posma pasākumiem).

Vai man nodrošinās tulku, ja es nerunāju attiecīgajā valodā?

Jums nodrošinās tulku — par to parūpēsies prokurors. Tulks iztulkos visu nepieciešamo — dokumentus, prokurora un advokāta teikto, jūsu liecību.

Kurā procesa posmā varēšu runāt ar advokātu?

Ja nerunājat vietējā valodā, būtu vēlams izmantot advokāta pakalpojumus, jo jums varētu būt sveši vietējie apstākļi un likumi. Ja procesā piedalās ārvalsts advokāts, viņam būtu ieteicams sadarboties ar kādu no vietējiem advokātiem. Jūs varat pats izvēlēties advokātu vai lūgt, lai prokurors uzaicina dežurējošo advokātu.

Tiklīdz būs iespējams, ieradīsies tulks, jo viņa klātbūtne ir nepieciešama, lai jums izskaidrotu notiekošo, palīdzētu nopratināšanā utt.

Vai mani izjautās? Vai man jāsniedz informācija?

Jums ir tiesības sniegt informāciju, bet tas nav jūsu pienākums. Jums ir tiesības klusēt, un jūsu klusēšanu nevar izmantot pret jums un skaidrot kā atteikšanos sadarboties ar prokuratūru.

Vai manu liecību vēlāk nevar izmantot pret mani?

Jūsu liecību izvērtēs kopā ar pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem. Jums nav jāsaņem nekas tāds, kas apstiprina jūsu vainu. Jums ir tiesības sniegt jebkuru paziņojumu, ko uzskatāt par nepieciešamu. Jums ir tiesības atteikties sniegt liecību.

Vai drīkst sazināties ar ģimenes locekļiem vai draugiem?

Aizturēšanas gadījumā jums ir tiesības lūgt prokuroram, lai par aizturēšanu paziņo jūsu tuvākajiem ģimenes locekļiem, citiem radniekiem, jūsu darbvietai, mācību iestādei utt.

Vai vajadzības gadījumā drīkst pieprasīt ārstu?

Jā — kriminālvajāšanu veic, ievērojot cilvēktiesības.

Vai drīkst sazināties ar savas valsts vēstniecību, ja esmu no citas valsts?

Jums ir tiesības lūgt, lai informē jūsu valsts vēstniecību vai konsulātu.

Es esmu no citas valsts. Vai man jābūt klāt izmeklēšanas laikā?

Kriminālvajāšanas posmā jūsu klātbūtne ir obligāta, ja prokurors jums noteicis ierašanās laiku un vietu. Prokurors izlems, vai drīkstat piedalīties izmeklēšanā ar videokonferences vai telekonferences starpniecību.

Vai mani var nosūtīt atpakaļ uz manu piederības valsti?

Tiesību akts šāda prasība nav paredzēta, bet ir paredzēts papildsods — izraidīšana no Latvijas Republikas. To var piemērot tikai [saskaņā ar tiesas lēmumu](#)

Mani paturēs apcietinājumā vai atbrīvos?

Lēmumu par jūsu apcietināšanu pieņems izmeklēšanas tiesnesis. Jūs var apcietināt, ja esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, par kuru paredzēts ar brīvības atņemšanu saistīts sods, un cita drošības līdzekļa piemērošana nevar nodrošināt, ka jūs neizvairāties no izmeklēšanas / tiesas procesa / sprieduma izpildes, netraucējāt izmeklēšanu, neizdarāt jaunu noziedzīgu nodarījumu.

Lemjot par jūsu apcietināšanu, izmeklēšanas tiesnesis uzklaustīs jūsu viedokli. Jums ir tiesības iesniegt dokumentus, kas apliecina, ka jūsu apcietināšana nebūtu pamatota. Jums nodrošinās advokātu un tulku.

Vai izmeklēšanas laikā drīkstu izceļot no valsts?

Jūs drīkstat izceļot no valsts, ja jums nav piemērots attiecīgs drošības līdzeklis. Tādā gadījumā to var darīt tikai ar prokurora atļauju (parasti rakstisku).

Vai man liks nodot pirkstu nospiedumus, DNS (piemēram, matu, siekalu) vai citu ķermeņa sekrētu paraugus?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai mani var pakļaut fiziskai pārmeklēšanai?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai drīkst veikt kratīšanu manās mājās, uzņēmuma telpās, automašīnā utt.?

Informāciju par savām tiesībām atradīsiet [šeit](#).

Vai man ir tiesības uz pārsūdzību?

Jums ir tiesības iesniegt sūdzību par izmeklēšanas tiesneša lēmumu tiesas priekšsēdētājam. Jums ir tiesības iesniegt sūdzību par prokurora rīcību amatā augstākam prokuroram.

Sūdzības par prokurora vai izmeklēšanas tiesneša lēmumiem jāiesniedz desmit dienās. Sūdzības par prokurora rīcību varat iesniegt visā izmeklēšanas gaitā. Sūdzību varat iesniegt valodā, ko protat. Sūdzības jāizskata desmit dienās no to saņemšanas dienas. Ja sūdzība nav rakstfīta valsts valodā, par tās izskatīšanas termiņa sākumu uzskata dienu, kad pieejams sūdzības tulkojums, un par to paziņo sūdzības iesniedzējam.

Vai pirms tiesas drīkstu atzīt vainu visās vai dažās apsūdzībās?

Izmeklēšanas un kriminālvajāšanas posmā jums ir tiesības atzīt vainu visās, dažās vai vienā apsūdzībā.

Vainas atzīšanu uzskata par atbildību mīkstinošu apstākli, ko tiesa var ņemt vērā, piespriežot vieglāku sodu. Ja jūs atzīstat vainu un sadarbojaties ar izmeklēšanas iestādēm / prokuratūru, jums var piemērot mazāk stingrus drošības līdzekļus vai atbrīvot no apcietinājuma.

Ja esat atzinis vainu:

jūs var nosacīti atbrīvot no kriminālatbildības,

prokurors var piemērot priekšrakstu par sodu,

jūs varat vienoties ar prokuroru par vainas atzīšanu un sodu (šo vienošanos apstiprina tiesa) utt.

Vai pirms tiesas drīkst mainīt apsūdzības?

Pret jums izvirzītās apsūdzības var grozīt, ja prokurors ir ieguvis papildu pierādījumus. Ja apsūdzība izrādījies nepamatota, prokurors šajā kriminālprocesa daļā izbeidz kriminālvajāšanu. Jūs iepazīstinās ar jaunajām apsūdzībām.

Vai pret mani drīkst izvirzīt apsūdzību, kas jau izvirzīta citā dalībvalstī?

Pret jums var izvirzīt apsūdzību, bet jūs nevarat tiesāt un jums nevar piespriest sodu, ja jūs par to pašu pārkāpumu esat notiesāts vai attaisnots citā valstī.

Vai saņemšu informāciju par lieciniekiem, kas liecinājuši pret mani?

Pēc izmeklēšanas pabeigšanas un pirms lietas nodošanas tiesai prokurors jums ļaus iepazīties ar lietas materiāliem, tostarp ar liecinieku sniegtajām liecībām.

Vai saņemšu informāciju par citiem pierādījumiem pret mani?

Jūs saņemsiet lietas materiālus un varēsiet iepazīties ar visiem pierādījumiem, ko prokurors gatavoja izmantot pret jums tiesā. Prokurors jums izsniegs lietas materiālu kopijas.

Par šo noziedzīgo nodarījumu jau esmu sodīts citā dalībvalstī. Vai mani var tiesāt vēlreiz?

Par to pašu noziedzīgo nodarījumu Latvijā jūs nevarat tiesāt. Uz ES dalībvalstīm attiecas dubultās sodīšanas nepieļaujamības (*ne bis in idem*) princips.

Vai man pieprasīs informāciju par sodāmību?

Jā, jums pieprasīs informāciju par sodāmību.

3. Dažas procesuālās darbības

Vai man liks nodot pirkstu nospiedumus, DNS (piemēram, matu, siekalu) vai citu ķermeņa sekrētu paraugus?

Jums var likt nodot pirkstu nospiedumus un DNS paraugus. Jums var likt nodot citu ķermeņa sekrētu paraugus, ja tas nepieciešams noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanai.

Jums ir tiesības iepazīties ar lēmumu par ekspertīzes noteikšanu pirms tā nodošanas izpildei, ja ekspertīze attiecas uz jums. Pirms ekspertīzes jums ir tiesības uzdot ar ekspertīzi saistītus jautājumus.

Jums jāpiekrīt ekspertīzei. Jums jānodod paraugi salīdzinošajai izpētei vai jāļauj tos iegūt.

Ja būsiet labprātīgi nodevis paraugus salīdzinošajai izpētei, to atzīmēs izmeklēšanas darbību protokolā. Jums ir tiesības iepazīties ar protokolu un pirms parakstīšanas lūgt, lai to papildina ar jūsu prātīgu informāciju. Ja nepiekrītsiet nodot salīdzinošajai izpētei vajadzīgos paraugus, amatpersonas, kas veic izmeklēšanas darbības, tos iegūs piespiedu kārtā, pamatojoties uz izmeklēšanas tiesneša lēmumu.

Vai mani var pakļaut fiziskai pārmeklēšanai?

Jūsu ķermeni var vizuāli pārbaudīt, lai pārliecinātos, vai uz tā nav redzamas noziedzīgu darbību pēdas, īpašas pazīmes, raksturīgas īpatnības utt. Ķermeņa vizuālo pārbaudi drīkst veikt tikai tā paša dzimuma persona / medicīnas speciālists. Vizuālo pārbaudi apraksta protokolā, ar kuru jums ir tiesības iepazīties un izteikt piezīmes.

Jūsu ķermeni var pārmeklēt, ja jūsu apģērbā, klātesošajās mantās, uz ķermeņa vai ķermeņa atvērtajos dobumos ir paslēpti izmeklēšanai svarīgi priekšmeti vai dokumenti. Ķermeņa pārmeklēšanu var veikt tikai tā paša dzimuma persona medicīnas speciālista klātbūtnē. Ja atrodaties apcietinājumā, lēmums par personas fizisku pārmeklēšanu nav nepieciešams. Lēmums par personas fizisku pārmeklēšanu nav nepieciešams, ja pārmeklēšanu veic vienlaikus ar tās telpas vai teritorijas kratīšanu, kurā jūs tobrīd atrodaties.

Vai drīkst veikt kratīšanu manās mājās, uzņēmuma telpās, automašīnā utt.?

Jūsu mājās, uzņēmuma telpās, automašīnā utt. drīkst veikt kratīšanu. Lēmumu par kratīšanu pieņem izmeklēšanas tiesnesis vai tiesa, bet steidzamos gadījumos pietiek ar izmeklētāja lēmumu, ko apstiprinājis prokurors.

Jums (ja neesat arestēts) vai pilngadīgajiem jūsu ģimenes locekļiem ir tiesības piedalīties kratīšanā, īpaši tad, ja kratīšana notiek jūsu deklarētajā dzīvesvietā vai darbavietā. Ja jūsu vai pilngadīga jūsu ģimenes locekļa klātbūtne nav iespējama, kratīšanā jāpiedalās vietējās pašvaldības pārstāvim vai pārmeklējamo telpu/ēkas pārvaldniekam/apsaim-niekotājam.

Pirms kratīšanas jums ir tiesības iepazīties ar lēmumu par kratīšanu, bet izmeklētāja pienākums ir izsniegt jums lēmuma kopiju. Visi kratīšanā atrastie un konfiscētie priekšmeti jāuzrāda klātesošajām personām, jāapraksta protokolā un, ja iespējams, jāiesaiņo un jāapzīmogo.

Jums ir tiesības pieprasīt, lai vietā, kur veikta kratīšana, tiktu atjaunota iepriekšējā kārtība, ja tas praktiski iespējams. Jums ir tiesības iepazīties ar kratīšanas protokolu, izteikt piezīmes un pieprasīt, lai tās ieļauj protokolā. Kratīšanas laikā jums ir tiesības izmantot advokāta un tulka pakalpojumus.

Saites

- [Kriminālprocesa likums](#)
- [Krimināllikums](#)
- [Valsts policija](#)
- [Latvijas Republikas prokuratūra](#)
- [Sodu reģistra likums](#)
- [Aizturēto personu turēšanas kārtības likums](#)
- [Apcietinājumā turēšanas kārtības likums](#)
- [Latvijas Republikas Advokatūras likums](#)

Lapa atjaunināta: 15/06/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

3 -Manas tiesības tiesā

Kur notiks tiesas process?

Krimināllietas izskata [rajona/pilsētas tiesas](#). Parasti lietu izskata tiesa, kuras darbības rajonā izdarīts noziegums. Jūs rakstiski informēs par tiesas procesa norises vietu.

Ar dažiem izņēmumiem (piemēram, ja noticis dzimumnoziegums, jāaizsargā valsts noslēpums utt.) lietas izskata atklātās tiesas sēdēs.

Parasti pirmās instances tiesā krimināllietas izskata tiesnesis vienpersoniski, bet tiesas priekšsēdētājs var nolemt, ka lieta jāizskata trīs tiesnešu kolēģijai.

Lēmumu lietā pieņem tiesnesis vai tiesnešu kolēģija.

Vai tiesas procesa gaitā drīkst mainīt apsūdzības?

Tiesas procesa gaitā prokurors var grozīt apsūdzību, mainot to uz vieglāku vai smagāku apsūdzību.

Ja prokurors groza apsūdzību uz vieglāku, bet lietas faktiskie apstākļi nemainās, jauno apsūdzību norāda tiesas sēdes protokolā.

Ja prokurors groza apsūdzību uz vieglāku sakarā ar faktisko apstākļu maiņu vai uz smagāku, nemainoties faktiskajiem apstākļiem, jaunā apsūdzība būtu jānorāda tiesas sēdes protokolā. Varat pieprasīt, lai prokurors iesniedz jauno apsūdzību rakstiski.

Ja prokurors groza apsūdzību uz smagāku, jo ir konstatēti jauni noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, tiesa var pasludināt pārtraukumu, un prokuroram mēneša laikā jāiesniedz tiesai jaunā apsūdzība.

Informāciju par jauno apsūdzību tiesa nosūtīs jums, jūsu advokātam, cietušajam un viņa pārstāvim un paziņos tiesas sēdes laiku.

Kas notiks, ja atzīšu vainu dažās vai visās apsūdzībās?

Ja apsūdzētais atzīst vainu, tiesa viņam var piespriest vieglāku sodu. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad apsūdzētais atzīst vainu daļā apsūdzību.

Ja atzīstat vainu visās apsūdzībās un tam piekrītat, tiesa var izskatīt lietu, nepārbaudot pierādījumus, t. i., pārbaudot tikai jūsu personu raksturojošos apstākļus un pierādījumus, kas attiecas uz kaitējuma kompensāciju. Šajā gadījumā iespējas pārsūdzēt tiesas spriedumu ir ierobežotas.

Vai man jābūt klāt tiesas procesā?

Jums jāpiedalās visās tiesas sēdēs līdz sprieduma pasludināšanai. Varat lūgt, lai tiesa izskata lietu bez jūsu klātbūtnes, bet tādā gadījumā tiesā jābūt jūsu pārstāvim.

Ja atrodaties citā valstī, jūsu atrašanās vieta nav zināma vai jūs nevarat ierasties uz tiesu, lietu var izskatīt jūsu prombūtnē (*in absentia*).

Jums ir tiesības piedalīties tiesas procesā ar video pieslēguma starpniecību, atrodoties citā dalībvalstī.

Vai tiesas procesā man būs pieejams tulks?

Tiesa jums nodrošinās tulku.

Vai tiesas procesā man būs advokāts?

Jūs pats varat izlemt, vai jums nepieciešams advokāts. Advokāta pārstāvība ir obligāta šādos gadījumos:

ja esat nepilngadīgs vai ierobežoti pieskaitāms,

kriminālprocesā par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu,

ja garīga rakstura vai cita veselības traucējuma dēļ pati nespējat pilnībā izmantot savas procesuālās tiesības,

ja esat analfabēts vai persona ar tik zemu izglītības līmeni, ka nespējat izmantot savas procesuālās tiesības,

ja lietu izskata jūsu prombūtnē.

Šajos gadījumos jums norīkos advokātu. Jums ir tiesības noraidīt norīkoto advokātu, izņemot kriminālprocesu par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu. Jums ir tiesības pašam izvēlēties advokātu un noslēgt ar advokātu vienošanos par juridiskās palīdzības sniegšanu.

Vai tiesā drīkstu uzstāties?

Tiesā jums ir tiesības liecināt un paust savu viedokli. Jums nav pienākuma liecināt — liecību nesniegšanu nevar uzskatīt par atteikšanos sadarboties ar tiesu. Jums ir tiesības iesniegt tiesai savu liecību rakstiski: tiesa to nolasīs. Jums nav jāsaaka nekāds tāds, kas apstiprina jūsu vainu: prokuroram jāpierāda, ka esat vainīgs.

Jums nav pienākuma teikt patiesību — pret jums nevar ierosināt jaunu lietu tāpēc, ka apzināti esat sniedzis nepatiesu liecību vai atteicies liecināt. Jūsu rīcību var ņemt vērā, piespriežot sodu, bet nevar uzskatīt par atbildību pastiprinošu apstākli.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem pret mani?

Jums ir tiesības tiesas procesa laikā uzrādīt jaunus pierādījumus, lai apstiprinātu savu alibi, norādītu uz apstākļiem, kas izslēdz kriminālatbildību, un apstrīdētu apsūdzības pierādījumus.

Jums ir tiesības uzdot jautājumus lieciniekiem un cietušajam, uzaicināt lieciniekus, tostarp tādus, kas iepriekš nav iztaujāti, iesniegt dokumentus, fiziskus /elektroniskus pierādījumus, lūgt, lai tiesa pieprasa uzrādīt priekšmetus/dokumentus.

Jums ir tiesības uzrādīt pierādījumus visā tiesas procesa laikā līdz brīdim, kad tiesa paziņo, ka tiesas izmeklēšana ir pabeigta.

Jums ir tiesības izmantot privātdetektīva pakalpojumus. Pirms lēmuma pieņemšanas tiesa izvērtēs visus pierādījumus kopumā.

Tiesa pieņems lēmumu par jūsu liecinieku uzaicināšanu pēc pārējo procesa dalībnieku viedokļu uzklaušanās. Ja tiesa jūsu lūgumu noraida, jūs to varat iesniegt atkārtoti.

Jums un jūsu advokātam ir tiesības uzdot jautājumus visiem lieciniekiem. Jūs vai jūsu advokāts varēsiet izvērtēt liecības aizstāvības runā.

Vai tiesa ņems vērā informāciju par manu sodāmību?

Tiesa ņems vērā informāciju par jūsu nedzēstajiem sodiem. Sodus, kas no sodāmības vēstures svītroti soda izpildes noilguma dēļ, tiesa var uzskatīt par jūsu personu raksturojošiem apstākļiem. Šos sodus tiesa ņems vērā, lemjot par jums piespriežamo sodu, tostarp apcietinājumu.

Informāciju par sodāmību jums pieprasīs pirmstiesas kriminālprocesa ([izmeklēšanas](#) un [kriminālvajāšanas](#)) posmā: šo informāciju var iesniegt tiesas procesa laikā. Pieņemot spriedumu, tiesa ņems vērā jūsu sodāmību.

Tiesību aktos ir paredzēta iespēja pieprasīt citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm informāciju par jūsu iepriekšējo sodāmību šajās valstīs.

Kas notiek tiesas procesa beigās?

Tiesas procesa beigās tiesa pieņem apsūdzēto attaisnojošu vai notiesājošu spriedumu vai lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu, ja konstatēti apstākļi, kas nepieļauj kriminālprocesu. Kriminālprocesu var izbeigt, ja nepietiek pierādījumi, lai pamatotu apsūdzību, vai ja prokurors atsakās no apsūdzības.

Iespējamie sodi:

brīvības atņemšana (no 15 dienām līdz 20 gadiem, bet īpaši paredzētos gadījumos —uz mūžu),

piespiedu darbs (no 40 līdz 280 stundām),

naudas sods (3 līdz 2000 minimālo mēnešalgu apmērā),

mantas konfiskācija (notiesātā mantas bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā),

izraidīšana no Latvijas (papildsods, trīs līdz desmit gadus aizliedzot ieceļot valstī),

tiesību ierobežošana (papildsods, uz laiku no viena līdz pieciem gadiem atņemot tiesības uz dažu vai visu veidu uzņēmējdarbību, uz noteiktu profesionālu vai cita veida nodarbošanos, uz dažu amatu ieņemšanu vai speciālā likumā paredzēto atļauju vai tiesību iegūšanu),

naudas sods (papildsods, no 1 līdz 100 minimālo mēnešalgu apmērā),

piespiedu darbs (papildsods, no 40 līdz 100 stundām),

probācijas uzraudzība (papildsods no 1 līdz 3 gadiem).

Kāda ir cietušā loma tiesas procesā?

Personu atzīst par cietušo ar izmeklētāja vai prokurora lēmumu, ja persona iesniegusi rakstisku pieteikumu. Tiesa var atzīt personu par cietušo līdz tiesas izmeklēšanas sākumam.

Cietušais var iesniegt pieteikumu par kaitējuma kompensāciju, uzrādīt pierādījumus, ietekmēt lietas virzību (izlīgt ar apsūdzēto, piekrist, ka prokurors ar apsūdzēto noslēdz vienošanos par sodu utt.).

Cietušais tiesas procesā izsaka savu viedokli par spriedumu un kaitējuma kompensāciju. Cietušais var pārsūdzēt pirmās instances un apelācijas instances tiesas spriedumu.

Saites

[Kriminālprocesa likums](#)

[Krimināllikums](#)

[Sodu reģistra likums](#)

[Aizturēto personu turēšanas kārtības likums](#)

[Detektīvdarbības likums](#)

[Latvijas tiesu portāls](#)

Lapa atjaunināta: 15/06/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

4 - Manas tiesības pēc tiesas procesa

Vai man ir tiesības uz pārsūdzību?

Jums ir tiesības pārsūdzēt [pirmās instances tiesas spriedumu](#), desmit dienās no sprieduma pieņemšanas iesniedzot apelācijas sūdzību. Tiesa var pagarināt šo termiņu līdz 20 dienām.

Apelācijas sūdzība jāadresē vienu līmeni augstākai tiesai ([apgabaltiesas krimināllietu tiesas kolēģijai](#)), bet jāiesniedz tiesai, kas pieņēmusi spriedumu.

Nevar atsevišķi apstrīdēt tiesas procesā pieņemtus rakstiskus vai mutiskus lēmumus. Tos var apstrīdēt tikai kopā ar spriedumu.

Apelācijas sūdzību varat iesniegt, ja uzskatāt, ka tiesa pieņēmusi nepareizu lēmumu, piemēram, piespriedusi pārāk smagu sodu, juridiski nepareizi interpretējusi jūsu rīcību (piemērojusi neatbilstošu Krimināllikuma pantu vai panta daļu) utt.

Kas notiek, ja iesniedzu apelāciju?

Apelācijas iesniegšana aptur sprieduma izpildi. Ja apelācijas periodā atrodaties cietumā, par apelācijas iesniegšanas 10 vai 20 dienu termiņa sākumu uzskata dienu, kad jums izsniegts tiesas spriedums jums saprotamā valodā.

Ja jums rodas veselības problēmas vai tādi ģimenes apstākļi, kuru dēļ jūs būtu jāatbrīvo no apcietinājuma, varat lūgt, lai tiesa pārskata apcietinājuma piemērošanas pamatojumu. Tiesa šo lūgumu var noraidīt.

Tiesa jūs informēs par apelācijas sūdzības izskatīšanas sākumu. Apelācijas sūdzības nav jāizskata noteiktā laikā, tomēr tiesas cenšas ievērot samērīgus termiņus.

Jums ir tiesības apelācijas sūdzībā uzrādīt jaunus pierādījumus, paskaidrojot, kāpēc tie būtu jāizvērtē un kāpēc šie pierādījumi nav iesniegti pirmās instances tiesai. Jums ir tiesības lūgt, lai apelācijas instances tiesa izskata pierādījumus, ja domājat, ka tie ir būtisks apelācijas sūdzības pamatojums.

Kas notiek apelācijas instances tiesas sēdē?

Uz apelācijas instances tiesas sēdi uzaicina prokuroru, visas personas, kas pārsūdzējušas spriedumu, aizstāvības advokātus/pārstāvjus. Lietu apelācijas instances tiesā izskata trīs tiesnešu kolēģija.

Tiesa izskata tikai apelācijas sūdzības, izņemot gadījumus, kad radušās šaubas par pirmās instances tiesas konstatējumiem.

Apelācijas instances tiesa var pieņemt kādu no šādiem pieciem lēmumiem:

atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu,

atcelt sākotnējo un pieņemt jaunu spriedumu,

atcelt sākotnējo spriedumu kādā tā daļā un šajā daļā pieņemt jaunu spriedumu,

atcelt sākotnējo spriedumu un izbeigt kriminālprocesu,

pilnīgi vai daļēji atcelt sākotnējo spriedumu un nosūtīt lietu atkārtotai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Kas notiek, ja pārsūdzēšana ir veiksmīga/neveiksmīga?

Ja tiesa apmierina jūsu prasību un neviens (prokurors/cietušais) neapstrīd tiesas spriedumu kasācijas kārtībā, apelācijas instances tiesas spriedums/lēmums stājas spēkā.

Ja tiesa noraida jūsu prasību, jums ir tiesības apstrīdēt apelācijas instances tiesas spriedumu/lēmumu kasācijas kārtībā [Augstākās tiesas Kriminālietu departamentā](#). Kasācijas sūdzība jāiesniedz desmit dienās no dienas, kad kļuvis pieejams apelācijas instances tiesas spriedums. Tiesa var pagarināt šo termiņu līdz 20 dienām.

Ja jūs attaisno vai kriminālprocesu izbeidz juridisku iemeslu dēļ, jums ir tiesības uz kompensāciju.

Ja tiesa apmierina jūsu prasību, ziņas par jūsu sodāmību glabā [Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Informācijas centra](#) datubāzē.

Uz kasācijas sūdzības iesniegšanu attiecas ļoti stingras prasības — sūdzības iesniedzējam jāpierāda, ka noticis būtisks Kriminālikuma / Kriminālprocesa likuma pārkāpums.

Dažos gadījumos jums ir tiesības lūgt, lai tiesa atjauno kriminālprocesu, ja pēc tiesas sprieduma/lēmuma stāšanās spēkā ir atklāti jauni apstākļi. Tiesas spriedums/lēmums nav jāpārskata noteiktā termiņā.

Dažos gadījumos (ja notikuši būtiski Kriminālikuma / Kriminālprocesa likuma pārkāpumi) spēkā stājušos tiesas spriedumu/lēmumu pēc jūsu advokāta pieteikuma var pārskatīt arī tad, ja tas nav skatīts kasācijas kārtībā. Pieteikums nav jāiesniedz noteiktā termiņā.

Pirmās instances tiesas spriedums stājas likumīgā spēkā, ja tas nav pārsūdzēts apelācijas/kasācijas kārtībā. Apelācijas instances tiesas spriedums/lēmums stājas likumīgā spēkā, ja tas nav pārsūdzēts kasācijas kārtībā. Kasācijas instances tiesas lēmums stājas likumīgā spēkā tā pieņemšanas dienā.

Esmu no citas dalībvalsts. Vai pēc tiesas procesa mani var nosūtīt atpakaļ?

Pēc tiesas procesa jūs var nosūtīt uz jūsu piederības valsti, ja jums piespriests ar brīvības atņemšanu saistīts sods, jūsu valsts kompetentā iestāde ir pieprasījusi jūsu izdošanu un [Latvijas Republikas Prokuratūra](#) ir piekritusi jūs izdot vai ja Latvijas Republikas Prokuratūra ir lūgusi, lai jūsu valsts piekrīt, ka izciešat sodu savā valstī. Nodošana soda izciešanai nenotiek automātiski.

Jāievēro šādi nosacījumi:

jums jābūt tās valsts pilsonim, kurā sods tiks izciests,

jābūt spēkā esošam tiesas spriedumam,

līdz soda izciešanas beigām jābūt atlikušiem vismaz sešiem mēnešiem,

noziedzīgajam nodarījumam jābūt uzskatāmam par noziedzīgu nodarījumu arī jūsu valstī,

jums jāapliecina, ka vēlaties izciest sodu savā valstī / piekristat nodošanai.

Desmit dienās no rīkojuma par tiesas sprieduma izpildi saņemšanas cietuma administrācija jūs informēs par jūsu tiesībām lūgt, lai jūs nodod soda izciešanai jūsu valstī. Lūgums rakstveidā jāiesniedz Latvijas Ģenerālprokuratūrai.

Ja nevēlaties izciest sodu savā valstī / nepiekrītat savas valsts iestāžu lūgumam par jūsu nodošanu soda izciešanai, jums Latvijas Ģenerālprokuratūrai jāiesniedz rakstisks atteikums. Lūgums par nodošanu jāizskata desmit dienās.

Informācija par apsūdzībām/sodiem

Ziņas par jūsu sodāmību Latvijā bez jūsu piekrišanas ievada [Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Informācijas centra](#) sodu reģistra aktuālajā datubāzē un glabā līdz soda dzēšanai/noņemšanai. Ja jums piespriests administratīvs sods, informāciju gadu pēc soda izpildes glabā reģistra aktuālajā datubāzē, bet vēlāk arhīva datubāzē. Šo kārtību nevar apstrīdēt.

Saites

[Kriminālprocesa likums](#)

[Krimināllikums](#)

[Latvijas tiesu portāls](#)

[Sodu reģistra likums](#)

[Likums par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu](#)

Lapa atjaunināta: 15/06/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

5 - Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi

Kā izskata sīkus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus?

Par atļautā braukšanas ātruma (50 kilometru stundā apdzīvotās vietās un 90 kilometru stundā ārpus apdzīvotām vietām) pārsniegšanu līdz 20 kilometriem stundā [policija](#) var izteikt brīdinājumu vai uzlikt piecu latu naudas sodu.

Par atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu no 21 līdz 30 kilometriem stundā policija var izteikt brīdinājumu vai uzlikt 20 latu naudas sodu.

Jo vairāk pārsniedzāt atļauto braukšanas ātrumu, jo lielāku naudas sodu jums var uzlikt — tā apmērs var sasniegt 300 latu, turklāt jums uz laiku no trim līdz sešiem mēnešiem var atņemt transportlīdzekļu vadīšanas tiesības.

Par stāvēšanu neatļautā vietā policija var uzlikt 20 latu naudas sodu.

Par transportlīdzekļa vadīšanu, ja jums nav klāt vadītāja apliecības, transportlīdzekļa reģistrācijas dokumentu, tehniskās apskates uzlīmes utt., policija var izteikt brīdinājumu vai uzlikt divu latu naudas sodu.

Par braukšanu bez iedegtiem priekšējiem lukuriem diennakts gaišajā laikā policija var izteikt brīdinājumu vai uzlikt naudas sodu piecu latu apmērā. Par tādu pašu pārkāpumu diennakts tumšajā laikā vai nepietiekamas redzamības apstākļos policija var uzlikt 30 latu naudas sodu.

Ja jūs vai jūsu pasažieris braukšanas laikā neesat piesprādzējušies ar drošības jostu, policija var izteikt brīdinājumu vai uzlikt 20 latu naudas sodu.

Par konstatēto pārkāpumu policija uzraksta protokolu un var uz vietas pieņemt lēmumu par sodu. Policijas lēmumu mēneša laikā no tā paziņošanas var apstrīdēt augstāka līmeņa iestādē. Šīs iestādes lēmumu var pārsūdzēt [administratīvajā rajona tiesā](#). Sūdzības iesniegšanas termiņš ir viens mēnesis.

Pārkāpumus, kuros vainojami gājēji, izskata pašvaldības policija. Jums var uzlikt 5–20 latu naudas sodu. Policijas lēmumu mēneša laikā var pārsūdzēt administratīvajā rajona tiesā.

Par braukšanu alkohola reibumā, ja alkohola koncentrācija transportlīdzekļa vadītāja asinīs ir no 0,2 līdz 0,5 promilēm un vadītāja stāžs mazāks par diviem gadiem, policija vai rajona/pilsētas tiesa uzlikt 100–200 latu naudas sodu un atņemt transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz trim mēnešiem. Šo lēmumu mēneša laikā no tā paziņošanas var apstrīdēt augstāka līmeņa iestādē, bet šīs iestādes lēmumu — administratīvajā rajona tiesā (ja naudas sodu uzlikusi policija) vai [apgabaltiesā](#) (ja naudas sodu uzlikusi tiesa).

Vai šie pārkāpumi parādīsies manā sodāmības vēsturē?

Administratīvie sodi parādīsies jūsu sodāmības vēsturē. Ziņas par administratīviem sodiem bez personas piekrišanas gadu pēc soda izpildes glabā [Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Informācijas centra](#) sodu reģistra aktuālajā datubāzē, bet vēlāk arhīva datubāzē.

Saites

[Ceļu satiksmes noteikumi](#)

 [Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss](#)

 [Administratīvā procesa likums](#)

 [Likums par policiju](#)

 [Sodu reģistra likums](#)

 [Valsts policija](#)

 [Ceļu satiksmes drošības direkcija](#)

Lapa atjaunināta: 15/06/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.